

PODKARPACKI ZESPÓŁ POREJESTROWEGO
DOŚWIADCZALNICTWA ODMIANOWEGO

Wyniki Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych na Podkarpaciu

Owies

Rok zbioru 2021 (2019-2021)

Przeclaw, grudzień 2021

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

przewodniczący: mgr inż. Maria Koziół - Dyrektor SDOO Przecław,
z-ca: prof. dr hab. Dorota Bobrecka-Jamro,
z-ca: dr Michał Noworól,
sekretarz: mgr Mirosław Helowicz

Stacja Koordynująca PDO w Województwie Podkarpackim:
**Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu,
39-320 Przecław, ul. Podzamcze 2,**

e-mail sdoo.przeclaw@coboru.gov.pl
www.przeclaw.coboru.gov.pl
tel. /fax 17 58 131 77

Opracował: **mgr inż. Marek Kolb /ZDOO Dukla/**

Rozpowszechnianie danych zawartych w publikacji wyłącznie z podaniem COBORU jako źródła informacji

Wydawca: SDOO Przecław

Przecław, grudzień 2021 rok

10. Owies

Uwagi ogólne

W 2021 roku do Krajowego rejestru wpisano dwie krajowe odmiany owsa zwyczajnego Gepard i Wulkan. W 2020 roku z KR skreślono cztery odmiany owsa zwyczajnego (Haker, Sławko, Celer, Kasztan) oraz dwie owsa nagiego (Maczo, Polar). W wyniku tych zmian w KR znajduje się obecnie 36 odmian owsa jarego, 32 zwyczajnego i 4 nagiego. W krajowym rejestrze owsa zwyczajnego, poza siedmioma zagranicznymi odmianami przeważają odmiany rodzimych hodowli, są to głównie odmiany żółtoziarniste, preferowane w hodowli. Wyjątek stanowi odmiana Gniady o brązowej barwie łuski.

Doświadczenia z owsem podobnie jak w latach ubiegłych były realizowane w dwóch punktach w Przecławiu z doborem ustalonym przez Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego oraz w Dukli z rozszerzonym doborem odmian ustalonym przez specjalistów COBORU.

Doświadczenia założono zgodnie z metodyką COBORU w trzech powtórzeniach na poletkach o powierzchni 15 m², na jednym – przeciętnym poziomie agrotechniki.

Nawożenie zostało ustalone z uwzględnieniem wyników analizy gleby. Nie stosowano ochrony przed chorobami, tylko przed chwastami i szkodnikami. Plon ziarna i masę 1000 ziaren podano przy 14 % wody. Ocenę wylegania i porażenia przez choroby wykonano w skali 9-cio stopniowej, gdzie 9-oznacza stan rolniczo najlepszy, 1-stan rolniczo najslabszy.

Doświadczenia były przeprowadzone prawidłowo a ich wyniki podano w niniejszej publikacji.

Wyniki doświadczeń

W roku 2021 średni plon owsa w Przecławiu był zdecydowanie niższy w porównaniu z rokiem 2019 na co wpływ miał przebieg pogody, początkowo korzystny, jednak niedobór opadów w czerwcu wpłynął na słabe wypełnienie ziarna. W Przecławiu wystąpił też grad, który spowodował częściowe osypanie ziarna. W Dukli pogoda utrudniła terminowe założenie doświadczenia. Początkowy rozwój roślin był słaby ale dalsze warunki pogodowe były korzystne i odnotowano plony nieco lepsze niż w roku ubiegłym.

Pod względem plonowania w roku 2021 wyróżniły się odmiany Figaro, Refleks i Rambo (106 % wzorca), natomiast słabiej plonowały (poniżej wzorca) starsze odmiany: Bingo, Paskal i Kozak. W wieloleciu dobrze plonowały odmiany: Rambo, Refleks i Figaro - w okresie dwóch ostatnich lat oraz odmiana Agent i wymieniana Refleks w trzyleciu. Odmiany z LZO w wieloleciu plonowały powyżej lub na poziomie wzorca.

Porażenie chorobami w 2021 roku było zbliżone do wielolecia. Obserwowano niewielkie porażenie Rdzą wieńcową, nieco większe Helmintosporiozą a Mączniak w analizowanym roku nie wystąpił. Odnotowano nieco większe porażenie Rdzą żdźbłową, jednak choroby w tym gatunku nie miały decydującego znaczenia dla plonowania odmian.

Średnia masa 1000 ziaren była nieco większa od wielolecia i wynosiła 41,4g, podobnie jak w ubiegłych latach największą masę 1000 ziaren cechowały się odmiany Bingo oraz Agent i Pablo.

Wyleganie w 2021 roku w fazie dojrzałości mleczej nie wystąpiło, obserwowano niewielkie wyleganie przed zbiorem mało zróżnicowane odmianowo, nieco większe u odmian: Paskal, Refleks i Rambo.

Średnia zawartość łuski dla wzorca wynosiła 27,6 % i była zbliżona do średniej wieloletniej. Najmniejszy udział łuski odnotowano podobnie jak w latach ubiegłych u odmiany Bingo, wyróżniły się też nowsze odmiany: Lion i Agent, największy udział łuski odnotowano u odmiany Figaro.

Tabela 1. **Owies zwyczajny**. Odmiany badane. Rok zbioru: 2021

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
1	Bingo	2009	2011	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Paskal	2015	2018	
3	Kozak	2017	2019	
4	Agent	2018	2020	
5	Lion	2018		Saaten-Union Polska sp.z o.o. ul.Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
6	Figaro	2019		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
7	Pablo	2019		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
8	Refleks	2019	2021	
9	Poker	2020		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
10	Rambo	2020		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
11	Gepard	2021		
12	Wulkan	2021		

Tabela 2. **Owies**. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2021

Miejscowość	SDOO Przeclaw	ZDOO Dukla
Powiat	Mielec	Krosno
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowy górski
Klasa bonitacyjna gleby	III	IV b
pH gleby w <i>KCl</i>	7,1	6,4
Przedplon	Burak cukrowy	Rzepak ozimy
Data siewu <i>(dzień, m- rok)</i>	25.03.2021	27.04.2021
Obsada nasion <i>(szt/m²)</i>	450	500
Data zbioru <i>(dzień, m-c, rok)</i>	27.07.2021	16.08.2021
Nawożenie mineralne		
N <i>(kg/ha)</i>	84	80
P ₂ O ₅ <i>(kg/ha)</i>	80	60
K ₂ O <i>(kg/ha)</i>	100	60
Nawożenie dolistne <i>(l/ha)</i>	Yara Bella – 20 kg/ha	Plonovit Z – 2 l/ha
Środki ochrony roślin		
Zaprawa nasienna <i>(nazwa,dawka/100 kg)</i>	Gizmo 060 FS - 50 ml/100 kg	Orius 060 FS- 50 ml/100 kg
Herbicyd <i>(nazwa,dawka/ha)</i>	Gold 450 EC – 1,25 l/ha Mocarz 75WG – 0,2 kg/ha	Helm Tribi 75 WG – 20g/ha + Pixaro – 0,5 l/ha
Insektycyd <i>(nazwa,dawka/ha)</i>	Nie stosowano	Karate Zeon – 0,15 l/ha

Tabela 3

Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2021

Lp.	Cecha	Przeclaw	Dukla
1	Termin wiechowania <i>(dzień, m-c)</i>	14.06.2021	27.06.2021
2	Termin dojrzałości woskowej <i>(dzień, m-c)</i>	12.07.2021	30.07.2021
3	Termin dojrzałości pełnej <i>(dzień, m-c)</i>	22.07.2021	16.08.2021
4	Wysokość roślin <i>(cm)</i>	103	76
5	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mleczej <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem <i>(skala 9°)</i>	7,0	8,4
7	Stan roślin po kłoszeniu <i>(skala 9°)</i>	6,5	7,0
8	Porażenie przez choroby: mączniakiem <i>(skala 9°)</i>	6,7	9,0
9	-rdzą wieńcową <i>(skala 9°)</i>	8,8	7,4
10	-helmintosporiozą <i>(skala 9°)</i>	7,4	6,9
11	Udział łuski <i>(%)</i>	26,3	28,5
12	Masa 1000 ziaren <i>(g)</i>	44,8	38,1
13	Wilgotność ziarna podczas zbioru <i>(%)</i>	11,6	13,6
14	Uszkodzenia gradowe <i>(skala 9°)</i>	6,0	6,2
15	Plon ziarna <i>(dt z ha)</i>	54,8	51,1

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9° : 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4

Owies zwyczajny. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2021

Lp.	Odmiana	Przeclaw	Dukla
Wzorzec dt z ha		54,8	51,1
1	Bingo	93	103
2	Paskal	99	99
3	Kozak	96	96
4	Agent	101	104
5	Lion	104	98
6	Figaro	106	105
7	Pablo	106	102
8	Refleks	101	111
9	Poker	100	95
10	Rambo	108	105
11	Gepard	91	81
12	Wulkan	95	102

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 5

Owies zwyczajny. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2021, 2020, 2019

Lp.	Odmiana	2021	2020	2019	2020-2021	2019-2021
	<u>Wzorzec, dt z ha</u>	<u>52,9</u>	<u>65,0</u>	<u>70,9</u>	<u>58,9</u>	<u>62,9</u>
1	Bingo	98	104	102	101	101
2	Paskal	99	100	101	100	100
3	Kozak	96	110	103	103	103
4	Agent	103	107	104	105	105
5	Lion	101	91	94	96	95
6	Figaro	106	106	98	106	103
7	Pablo	104	102	102	103	103
8	Refleks	106	106	103	106	105
9	Poker	98	107		102	
10	Rambo	106	111		108	
11	Gepard	86				
12	Wulkan	98				
Liczba doświadczeń		2	2	2	4	6

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 6

Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2021, 2019- 2021

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza wieńcowa		Helmintosporioza		Rdza żdźbłowa
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021
<u>Wzorzec, (skala 9°)</u>			<u>7,8</u>	<u>8,0</u>	<u>7,2</u>	<u>7,3</u>	<u>6,7</u>
1	Bingo	3	0,3	0,2	0,4	0,0	0,1
2	Paskal	3	0,2	0,3	-0,2	-0,6	-0,2
3	Kozak	3	1,0	0,1	-0,5	-0,3	-0,6
4	Agent	3	0,5	0,2	0,5	0,1	-0,2
5	Lion	3	-0,5	-0,1	0,0	0,2	-0,6
6	Figaro	3	0,0	-0,1	0,5	0,7	0,1
7	Pablo	3	0,4	0,2	0,2	0,3	-0,6
8	Refleks	3	-0,3	0,5	-0,5	0,0	0,4
9	Poker	2	-0,3	-0,4	-0,8	-0,7	-0,6
10	Rambo	2	0,7	0,6	-0,4	0,0	0,8
11	Gepard	1	1,2		0,5		-0,2
12	Wulkan	1	0,2		-0,2		-0,6
Liczba doświadczeń			2	5	2	6	1

Liczba doświadczeń dla okresu 2019-2021 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza.

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: średnia wszystkich badanych odmian

Tabela 7

Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2021, 2019- 2021

Lp	Odmiana	L-ba lat badań	Wyleganie przed zbiorem- (skala 9°)		Wysokość roślin - cm		Masa 1000 ziaren- g		Udział łuski w ziarnie - %	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
wzorzec			7,8	7,5	90	96	41,4	38,8	27,6	27,5
1	Bingo	3	0,2	0,3	3	5	1,8	2,8	-3,2	-2,8
2	Paskal	3	-1,1	-1,1	-2	-3	-2,9	-0,8	2,2	0,1
3	Kozak	3	0,6	0,0	0	5	0,0	0,1	1,2	-0,5
4	Agent	3	0,4	0,5	2	1	3	3,5	-2,2	-1,7
5	Lion	3	0,2	0,9	-3	-1	-2,5	-1,7	-3,1	-3,3
6	Figaro	3	0,6	0,4	2	1	-1,7	-2,6	3,4	2,2
7	Pablo	3	0,4	0,4	3	2	2,9	2,5	-0,6	-0,3
8	Refleks	3	-1,1	-0,6	0	0	-1,7	-0,9	0,6	0,2
9	Poker	2	0,2	0,3	-3	-3	-0,2	-0,9	0,0	-1,7
10	Rambo	2	-1,3	0,5	2	1	0,3	0,4	-0,4	-0,7
11	Gepard	1	-0,1		-3		0,2		2,3	
12	Wulkan	1	0,2		1		0,9		-0,2	
L-ba doświadczeń				2	5	2	6	2	6	2

Liczba doświadczeń dla okresu 2019-2021 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza

Charakterystyka odmian owsa zwyczajnego wpisanych do krajowego rejestru Odmian w roku 2021 wg COBORU, LOO 2021

GEPARD - Odmiana żółtoziarnista , przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na rdzę owsa, helmintosporiozę, septoriozę liści - średnia, na mączniaka prawdziwego dość mała.. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski dość duży, masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie ziarna dobre. Zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

WULKAN - Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską - dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę, septoriozę liści - średnia. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna dobre. Zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce